

اثر هزینه های نظامی بر رشد اقتصادی کشورهای عضو ایک (مطالعه موردی: کشورهای ایران،

عربستان و امارات)

امیر غلامی^۱، محمد صدقی^۲

۱-استادیار و مدیر گروه اقتصاد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال، تهران، ایران،

۲-دانشجوی کارشناسی ارشد علوم اقتصادی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال، تهران، ایران

چکیده

مقاله حاضر به بررسی تأثیر هزینه های نظامی بر رشد اقتصادی کشورهای منتخب عضو اوپک از جمله ایران، عربستان و امارات طی بازه ی زمانی ۲۰۰۰-۲۰۱۵ می پردازد. روشن است که تبیین این روابط نقش مؤثری در تصمیم گیری های اقتصادی در سطح داخلی و بین المللی دارد؛ چرا که با تحلیل و بررسی آن می توان برنامه ریزی متناسب با رقابت در سطح جهانی و در شرایط پیچیده اقتصادی انجام داد. در این مدل از متغیرهای هزینه های نظامی، صادرات نظامی، واردات نظامی، درآمدهای نفتی، سرمایه گذاری مستقیم خارجی، جمعیت و درجه باز بودن اقتصاد به عنوان متغیرهای مستقل و از تولید ناخالص داخلی به عنوان متغیر وابسته استفاده شده است. نتایج نشان می دهد که همه ی متغیرها به جز درجه باز بودن اقتصاد بر رشد اقتصادی اثری مثبت دارند. سپس برای بررسی تأثیرات لحظه ای متغیرهای مستقل بر روی متغیر وابسته و نیز بر روی یکدیگر از توابع عکس العمل آنی در مدل خودرگرسیون برداری پانل (VAR-Panel) استفاده شده و نمودارهای آن تحلیل شده است. افزایش در میزان هزینه های نظامی در کوتاه مدت موجب کاهش تولید ناخالص داخلی در کشورهای مورد مطالعه گردیده و بعد از آن و در بلند مدت، سیر صعودی پیدا کرده است. می توان اینگونه توجیه کرد که در کوتاه مدت با توجه به اینکه منابع محدود می باشد، برای سرمایه گذاری در بخش نظامی باید از سایر امور سرمایه صرف بخش های نظامی شود که ممکن است اثر سوئی بر رشد اقتصادی داشته باشد اما در بلند مدت خود بخش نظامی به یک بخش تولیدی تبدیل می گردد و همچنین با تأمین امنیت کشور سبب رشد اقتصادی می گردد.

واژگان کلیدی: رشد اقتصادی، هزینه های نظامی، تولید ناخالص داخلی، مدل اقتصاد سنجی

VAR-Panel.